

5.3 Scenario's sportaccommodatie

Op de verenigingsavond van 14 september (zie bijlage 1) is met de verenigingen van gedachten gewisseld over de toekomstige sportinfrastructuur van Oldambt. Daarbij zijn de volgende vier scenario's gepresenteerd.

Scenario 1 Doorgaan op de oude voet.

Hierbij blijven de bestaande voorzieningen zoveel mogelijk in stand en wordt alleen een beperkte opknappbeurt doorgevoerd. (het wel of niet geprivatiseerd zijn van verenigingen speelt hierbij ook een rol). Het is vooral een trendvolgend scenario, waarbij de decentrale voorzieningenstructuur zoveel mogelijk in stand blijft. Het voordeel is een fijnmazig sportaanbod. Daartegenover staat dat de financierbaarheid onzeker is (zowel bij gemeente als verenigingen) en dat de overcapaciteit zal oplopen.

Scenario 2 Samenwerking tussen de verenigingen verbeteren.

In scenario 2 wordt het accent gelegd bij een veel intensievere samenwerking tussen sportaanbieders, waardoor een beter gebruik van accommodaties kan plaatsvinden en de bestuurlijke vrijwilligers beter ingezet kunnen worden. Verenigingen moeten niet proberen elkaars vissen af te vangen (jaarlijkse instroom van jongste jeugd), maar door samenwerking een beter en gevarieerder sportaanbod aan te bieden om daarmee uitstroom (stoppen met sporten) te voorkomen.

Een voorbeeld van scenario 2 is het zogenaamde sportdorpen-model dat in vijf Groningse dorpen als pilotproject wordt toegepast. Het sportdorpenproject is een van de 17 NOC*NSF proeftuinen om een impuls te geven aan vernieuwend en klantgericht sportaanbod. Een van de Groningse dorpen is Bellingwolde. De essentie van het sportdorpenproject is (1) actief bewoners benaderen naar hun sport-/beweegwensen, (2) nieuw sportaanbod aanbieden, (3) het onderbrengen van dit aanbod bij een vereniging of als tijdelijk project en (4) samenwerking tussen verenigingen/instanties bevorderen.

Scenario 3 Combineren van verenigingen en accommodaties:

Binnen de verschillende dorpen worden de verenigingen samengevoegd. Hierdoor ontstaan grotere/sterkere omni-verenigingen, die samen kunnen zorgen voor een gevarieerd aanbod en één voorziening gezamenlijk optimaal in stand kunnen houden. Deze vorm gaat verder dan alleen samenwerken. (bijvoorbeeld voetbal- korfbal- en dartclub op een locatie).

Een voorbeeld van scenario 3 is de mogelijke ontwikkeling van één sterke voetbalclub in Hillegom in plaats van de drie bestaande voetbalverenigingen. Een ander voorbeeld is sportpark Mariënhoeve in Wijk bij Duurstede waar verschillende verenigingen intensief een sportpark benutten onder regie van één centrale stichting die het sportpark exploiteert.

Scenario 4 Centraliseren:

Binnen de gemeente wordt een beperkt aantal voorzieningen aangelegd en in stand gehouden waar sprake is van een groot aanbod. Het aantal locaties zal afnemen en de overblijvende locaties zullen intensiever worden gebruikt. Qua efficiency is dat een voordeel, maar de gemiddelde reisafstand wordt groter.

Een voorbeeld van scenario 4 is het initiatief van de gemeente Appingedam en Delfzijl om één gezamenlijk zwembad te exploiteren. Een ander voorbeeld is Maastricht. De gemeente heeft er voor gekozen om het aantal sportparken terug te brengen. De bestaande sportparken hadden teveel overcapaciteit met kleinere verenigingen en oudere kleed- en clubgebouwen. Maastricht wil het aantal locaties terugbrengen met een intensiever gebruik van de overblijvende locaties, een betere kwaliteit van de sportparken en meer samenwerking tussen verenigingen onderling en met andere instanties (buitenschoolse opvang, welzijn, bedrijven et cetera).

In zes groepen is over de scenario's van gedachten gewisseld. De bevinden geven we hier verkort weer (zie bijlage 1 voor verslag).

groep 1	idee samenwerken verder bespreken/uitwerken (scenario 2)
groep 2	voorkeur scenario 3 (combineren), maar scenario 2 ook perspectief
groep 3	iedere optie heeft iets bruikbaar, zoeken naar combinaties is haast onvermijdelijk
groep 4	ieder scenario heeft voor- en nadelen, maar scenario 2 en 3 positiever dan 1 en 4
groep 5	scenario 1 minst slechte scenario. Scenario 4 wijst men af voor de kleine dorpen. Scenario 2 ook aantrekkelijk maar emoties kunnen wel nadrukkelijk drempel zijn voor samenwerking.
groep 6	Scenario 1 geen optie. Voorkeur combinatie van scenario 2 en 3.

Op basis van de verenigingsavond zijn de reacties van de verenigingen als volgt samen te vatten:

- bewustzijn dat niets doen geen optie is;
- zelfstandigheid (van verenigingen) wordt belangrijk gevonden;
- emoties kunnen drempel zijn voor samenwerking;
- positie kleine dorpen (algemeen behoud sportaanbod ook daar);
- in het algemeen een voorkeur voor scenario 2 en 3, waarbij rekening houdend met de voorkeur voor behouden van zelfstandigheid, scenario 2 de meeste instemming heeft.

Relatie met woon- en leefbaarheidsplan

De gemeente Oldambt werkt mee aan het opstellen en uitvoeren van een Leefbaarheidsplan Oost-Groningen. Het Leefbaarheidsplan is gericht op de gevolgen van krimp voor eigen woningbezit, voorzieningen, kwaliteit van de leefomgeving en moet daarvoor oplossingen bieden. Verbetering van de leefomgeving en voorkoming van leegstand en verloedering staat voorop. De beleidsvoorstellen uit de sportnota voor sportaccommodaties zullen we inbrengen in het Leefbaarheidsplan. Met buurgemeenten overleggen we over de accommodaties die in gebruik de gemeentegrenzen overschrijden.

5.4 Voorstellen sportbeleid

5.4.1 Buitensport en binnensport

Voorstel 1 Uitbreiding sportdorpen

De verenigingen hebben een voorkeur voor meer samenwerking. We stellen voor het Groninger Sportdorpen project in de gemeente verder uit te breiden. Daarmee bevorderen we de sportdeelname, we stimuleren verenigingen tot vernieuwing van hun sportaanbod en we stimuleren samenwerking van verschillende verenigingen en andere instanties.

Voorstel 2 Geen gemeentelijke bijdrage voor overcapaciteit velden

De huidige overcapaciteit aan velden wil de gemeente niet laten voortbestaan. De gemeente zal overcapaciteit verminderen. Verenigingen die de wens hebben velden boven de norm te behouden, zullen de lasten zelf moeten dragen (geen exploitatievergoeding). De gemeente zal een en ander in overleg doen met verenigingen en ook rekening houden met voorstel 3.

Voorstel 3 Verminderen buitensportaccommodaties

De gemeente is zich bewust van de wens tot behoud van de aanwezige sportparken. Toch wil de gemeente de komende jaren een begin maken met het verminderen van locaties en bepaalde buitensportaccommodaties te concentreren. De gemeente heeft nog geen enkel standpunt over de toekomstige locaties van accommodaties, maar onderbespeling, terugloop in jeugd en vermindering van gemeentelijke inkomsten, dwingt ons het aantal locaties te verminderen. Naast een bedreiging kan concentratie ook een kans zijn op een betere accommodatie en een sterkere vereniging. De volgende figuur is richtinggevend/verkenkend.

Verkenning van mogelijkheden tot concentratie buitensport

	Plaats	Sportparken	Vereniging(en)
1	Bad Nieuweschans	Nieuweschans	v.v. Nieuweschans
2	Nieuwolda	Sportpark De Boskamp	v.v. Nieuwolda
3	Heiligerlee	Sportpark De Hoogte	v.v. Heiligerlee
4	Scheemda	Sportpark D'Oosterd	SC Scheemda / Korulos
5	Westerlee	Sportpark Koepelaand	v.v. Westerlee
6	Midwolda	Sportpark Midwolda	MOVV Midwolda
7	Nieuw Scheemda	Sportpark Oldambt	v.v. Oldambster Boys
8	Oostwold	Sportpark Oostwold	VVS Oostwold
9	Winschoten	Sportpark Sint Vitusholt	BATO Winschoten / Korwi Winschoten HCW Hockeyclub Winschoten
10	Winschoten	Stadspark Winschoten	WVW Winschoten / Atletiekvereniging Aquilo WHSC Winschoter Honk- en Softbalclub
11	Beerta	A. v.d. Laan	THOS Beerta
12	Drieborg	Drieborg	SV Drieborg
13	Finsterwolde	De Hardenberg	BNC Finsterwolde

Naast de sportparken heeft de gemeente ook tien landijsbanen. De kosten daarvan zijn circa € 80.000 op jaarbasis. Bij de herstructurering buitensport zullen ook de ijsbanen en tennisaccommodaties betrokken worden.

De gemeente Oldambt kent 20⁸ binnensportaccommodaties (zie hoofdstuk 3). Door de spreiding is het gebruik weinig efficiënt.

Voorstel 4 Verminderen binnensportaccommodaties

De gemeente wil vergelijkbaar met de buitensport naar minder, maar kwalitatief betere binnensportaccommodaties in de toekomst. De nieuwe brede school aan de rand van het Oldambtmeer tussen Midwolda en Oostwold is daarvan een voorbeeld. Oorspronkelijk was in het ontwerp een gymnastieklokaal opgenomen, maar het gebouw krijgt nu een grotere sporthal en dus

⁸ Nu nog 21, maar na relatie van de nieuwe sporthal ter vervanging van 2 gymzalen is het aantal binnensportaccommodaties 20 (waaronder ook private accommodaties).

meer gebruiksmogelijkheden voor het onderwijs, maar vooral voor de verenigingen. De gymnastieklokalen in Oostwold en Midwolda worden hierna opgeheven. Het nieuwe gebouw betekent voor de verenigingen een stap voorwaarts. De grotere reistijd wordt als nadeel gezien, maar de verenigingen zien duidelijk meer voordelen dan nadelen (zie Nieuwsbrief 3/voorjaar 2010).

IN IEDER NUMMER VAN DEZE NIEUWSBRIEF WORDEN TWEE MENSEN UIT OOSTWOLD EN MIDWOLDA AAN HET WOORD GELATEN MET DEZELFDE FUNCTIE. DIT KEER TWEE PENNINGMEESTERS VAN DE GYMNASIEK VERENIGINGEN.

De Estafette

Wat vindt OSV Oostwold van de Brede school?

Ik sta zeer positief tegenover de Brede School. Zeker met het oog op de sportvoorzieningen gaan we er flink op vooruit. Op dit moment hebben we een kleine sportzaal en zijn de voorzieningen niet optimaal. Het ontwerp voor de nieuwe sporthal zien er goed uit, qua afmetingen gaan we er bijvoorbeeld al op vooruit. Ook zijn er goede voorzieningen aanwezig.

Ook biedt deze nieuwe sportzaal een andere mogelijkheid met zich mee. De gymnastiekverenigingen OSV Oostwold en MSV Midwolda zijn in gesprek om de krachten te bundelen en als één vereniging verder te gaan. Het is namelijk niet makkelijk om je als kleine verenigen staande te houden. Samen is de kans groter om het hoofd boven water te houden. Op deze manier staan beide verenigen sterker en zijn ze voorbereid op de toekomst. Daarnaast zijn er ook meer mogelijkheden en voorzieningen in de nieuwe sportzaal voor andere verenigingen, zoals de voetbalverenigingen. Zij kunnen in de winter ook in deze sportzaal trainen.

Behalve de reisafstand die groter wordt, zie ik alleen maar voordelen voor deze nieuwe sporthal. Het is een mooie stap voorwaarts.

Wat vindt MSV Midwolda van de Brede School?

Wij zien het als een vooruitgang voor beide dorpen. De Brede School zal voor

meer mogelijkheden zorgen. Op dit moment zijn de sportverenigingen gevestigd in een oude sportzaal. De school krijgt een nieuwe sporthal met goede voorzieningen. Dit zorgt ook voor nieuwe kansen voor onze sportvereniging. Misschien komt er in de toekomst wel een breder aanbod van sport doordat we als vereniging hierop kunnen inspringen

Ook zijn we momenteel in gesprek of er mogelijkheden zijn om de gymvereniging MSV Midwolda samen te laten gaan met OSV Oostwold. Aangezien we in dezelfde sporthal onze lessen gaan verzorgen Hierdoor vorm je samen één sterke gymvereniging en zijn er meer kansen voor de toekomst.

Aandachtspunt:

De voorgaande voorstellen dienen verder uitgewerkt te worden (vervolgtraject uitgevoerd door een extern bureau). Uitgangspunt hierbij is dat iedere sportvereniging waardevol is en een belangrijke rol speelt in de samenleving. De inzet zal dan ook zijn deze zo veel mogelijk te behouden door waar gewenst allerlei vormen van samenwerking te onderzoeken en te realiseren. De kosten van de verschillende accommodaties, het aantal leden dat gebruikt maakt van een accommodatie e.d. zullen onderdeel uitmaken van dit vervolgtraject. Daarnaast zal beschikbare expertise ten aanzien van dit onderwerp bij bijvoorbeeld de KNVB (Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond) hierbij een rol gaan spelen.

5.4.2 Ontwikkeling zwembaden

Het huidige aanbod van drie zwembaden komt tegemoet aan een substantiële behoefte. Het bezoek aan de zwembaden blijft echter achter ten opzichte van soortgelijke zwembaden in vergelijkbare gemeenten. Voor openluchtbad De Ringberg is dat acceptabel, omdat de hoeveelheid openlucht zwemwater beperkt is en efficiënt wordt gebruikt. Voor de overdekte zwembaden is dit echter omgekeerd. Een ruim aanbod betreft dus specifiek overdekt zwemwater in de gemeente.

Een ruim aanbod aan overdekt zwemwater kan worden verantwoord door een verwachte bezoektoename in de toekomst of de beleidskeuze van gewenst beschikbaar overdekt zwemwater in de directe omgeving van inwoners. Het eerste is vermoedelijk niet van toepassing: het toekomstige lagere inwonertal van Oldambt levert bij gelijkblijvend zwembadenbeleid geen bezoekvermeerderende effecten op voor de zwembaden. Het tweede -overdekte zwembaden in de directe omgeving van inwoners- is aanvaardbaar, maar heeft consequenties voor de begroting.

De gemeentelijke kosten voor de zwembaden van Oldambt zijn vergelijkbaar met die van soortgelijke gemeenten. Dat neemt niet weg dat de huidige kosten van jaarlijks bijna € 700.000,- zwaar op de gemeentelijke begroting rusten. Het op de huidige voet handhaven van deze voor-

ziningen zal de kosten voor de zwembaden niet doen verminderen. Integendeel, eventuele noodzakelijke vernieuwingen en innovaties, voor het tegemoetkomen aan de veranderende behoeften van potentiële bezoekers, zullen de kosten juist doen toenemen.

Het valt niet uit te sluiten dat de zwembadexploitaties zich lenen voor substantiële exploitatieverbetering, waarmee de gemeentelijke kosten voor de zwembaden kunnen afnemen. Een exploitatiedoorlichting geeft hierover uitsluitel. Het vervallen van het schoolzwemmen resulteert in een substantiële kostenbesparing. De gemeente subsidieert dit schoolzwemmen momenteel voor € 21.000,- per jaar. Het wegvallen van het schoolzwemmen dringt de maatschappelijke functie van het zwembad echter fors terug. De consequentie is ook dat de zwemvaardigheid van verschillende kinderen, vooral in meer landelijk gelegen gebieden, zal teruglopen.

Een minder aantrekkelijk alternatief voor het terugdringen van zwembadkosten is het beëindigen van (de exploitatiebijdrage voor) een zwembad. De eerste principiële keuze betreft een besluit over het beëindigen van enerzijds een overdekt zwembad (waardoor aanbod vervalt van zwemlessen, verenigingzwemmen, et cetera) dan wel anderzijds het openluchtbad (waardoor dagrecreatie vervalt). Overblijvende zwembadlocaties en -activiteiten, (her)ontwikkelingmogelijkheden en financiële consequenties dienen in tweede instantie te worden beoordeeld. Een eventuele besparing bestaat echter niet uit de huidige jaarlijkse kosten voor de zwembaden. Naar verwachtingen lopen er bij een beëindigde zwembadexploitatie nog verschillende kosten door, bijvoorbeeld als gevolg van eerder aangegane langdurende financiële verplichtingen.

Voorstel 5 Zwemonderwijs behouden

De gemeente is voorstander van het behoud van het zwemonderwijs (instandhoudingskosten € 21.000/jaar).

Voorstel 6 De exploitatie van zwembadaccommodaties verbeteren

De gemeente wil het aanbod zwemaccommodaties efficiënter maken. De kosten van de huidige drie zwembaden zijn te hoog.

Het streven is om op termijn een bezuiniging te realiseren van € 100.000 tot € 200.000 op de huidige (zwembaden)exploitatie. Op voorhand kunnen we aangeven dat vervangende nieuwbouw daarbij geen optie zal zijn. Vervangende nieuwbouw zal tot veel hogere lasten leiden. Bezuinigen op de bestaande baden (in bedrijfsvoering en/of door verminderen aanbod) is realistischer.

Feit is dat afzonderlijk beheer van drie dicht bij elkaar gelegen zwembaden zelden efficiënt is. Het ligt voor de hand om oriëntaties te doen op een versterkte samenwerking tussen de zwembaden. Deze samenwerking kan bestaan uit afspraken over gezamenlijke marktwerking, gezamenlijk inkopen en het delen van kennis en geschikte werkmethoden. De samenwerking kan echter ook bestaan uit alternatief beheer, waarbij de exploitatieopdracht van drie zwembaden binnen één organisatie wordt gebracht en beheer en exploitatie risicodragend aan de markt worden overgelaten. Daartussen liggen uiteenlopende andere beheermodellen. Met een hogere mate van samenwerking en potenties van kostenbesparing.

Concrete mogelijkheden liggen daarbij op het vlak van te behalen voordelen uit:

- De btw-regelgeving. Het geven van gelegenheid tot sportbeoefening is namelijk belast met 6% terwijl alle inkoop-btw (19%) wordt terugbetaald door de Belastingdienst. Met het fiscale voordeel beoogt de wetgever het sporten te bevorderen. Dit geldt voor binnensportaccommodaties zoals zwembaden maar ook voor sporthallen en gymnastiekzalen en onder voorwaarden ook voor de exploitatie van buitensportaccommodaties. (bron: Belastingnieuws PWC juli 2010)
- Inkoopbesparing door aan te sluiten bij gemeentelijke contracten op het gebied van energie (gas en electra), telecom (vast- en eventueel mobiele telefonie), kantoorartikelen (o.a. voordelig papiercontract), meubilair, copiers en catering (foodproducten) (bron: afdeling inkoop gemeente Oldambt)

Bovengenoemd alternatief beheer kan ervoor zorgen dat het huidige zwembadetaanbod voor de toekomst wordt zeker gesteld. Natuurlijk dienen hierbij de beheervoorwaarden over openstelling, tarieven, onderhoud en door (een) exploitant(en) te leveren prestaties transparant en dwingend te worden geformuleerd, zodat de inwoners van de gemeente Oldambt tegen aanvaardbare voorwaarden kunnen blijven zwemmen.

Voorstel 6.1 Zwembad de Watertoren in 2012 drie zomermaanden sluiten en het personeel bij zwembad de Ringberg inzetten.

5.4.3 Stimulering sport- en bewegen

Het accent bij sportstimulering ligt bij inwoners die niet of nog niet voldoende bewegen. De groep jeugd of ouderen is op voorhand niet de primaire doelgroep van het sportbeleid. Van de basisschooljeugd in Nederland sport circa 80% tot 90%. En er zijn senioren die actief tennissen, in de tuin werken of wandelen. We willen de drempel voor inwoners die niet voldoende bewegen verlagen. Tegelijk willen we bij de verenigingen de uitstroom beperken. De overgang naar de middelbare school is een moment van uitval, de overgang van voortgezet onderwijs naar werk en/of studie. Maar ook onvoldoende rekening houden met consumentenwensen, te weinig investeren in sporttechnische begeleiding of activiteiten en sfeer naast het sporten kunnen er toe leiden dat inwoners afhaken.

Voorstel 7 Aanstellen combinatiefunctionarissen (zie ook voorstel 8)

De *'Impuls brede scholen, sport en cultuur'* steunt gemeenten die een combinatiefunctionaris willen aanstellen. Met *De Impuls brede scholen, sport en cultuur* worden vier doelstellingen nastreeft:

- het uitbreiden van het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs ;
- het versterken van ca. 10% van de sportverenigingen met oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk;
- het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;
- het bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunst- en cultuurvormen en het onder jongeren stimuleren van actieve kunstbeoefening.

De impuls voor de 4e (en laatste) trance start in 2011. Deelname aan de landelijke regeling combinatiefuncties is een goede kans om enerzijds o.a. jongeren aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden en anderzijds sportverenigingen te versterken. Tevens kunnen sportaccommodaties hiermee efficiënter worden bezet. Met de mogelijkheid om in 2011 combinatiefunctionarissen in te voeren, kan de samenhang tussen sport, onderwijs en cultuur een forse impuls krijgen. Deelname aan de regeling vraagt echter een substantiële bijdrage van de gemeente. De gemeente dient vanaf 2012 structureel € 156.000,- te financieren (de totale jaarlijkse kosten zijn € 260.000, waarvan € 104.000 door het rijk worden vergoed). Met deze middelen worden in totaal 5,2 (formatieplaatsen/fte) voor combinatiefunctionarissen gecreëerd. Van de 5.2 fte's zal +/- 10% ingezet worden ten behoeve van de cultuur componet.

De aanstelling kan plaatsvinden via het Huis voor de Sport en een nog nader te bepalen kunst- en cultuur instelling.

Van de € 156.000 is € 70.000 dekking gevonden op de gemeentebegroting door ombuigingen bij onderwijs, gezondheidszorg, kunst en cultuur en culturele en recreatieve activiteiten.

De Stichting Openbaar Onderwijs Oost Groningen (SOOOG) en de Vereniging Christelijk Onderwijs Oost-Groningen (VCO Oost-Groningen) erkennen de toegevoegde waarden van de combinatiefunctionarissen en zijn bereid voor 1/3 deel, zijnde € 52.000, bij te dragen. Dit garandeert tevens dat de combinatiefunctionaris wordt ingezet op zo veel mogelijke basisscholen en niet alleen op de brede scholen. Resteert nog een bedrag van € 34.000 (€ 156.000 - € 70.000 - 52.000); het voorstel is om dit te dekken vanuit de sportbegroting.

Voorstel 8 Afwegingsnotitie sportstimulering

Gelet op de omvang van de kosten van invoering van de combinatiefunctionaris (en de voorgestelde uitbreiding van het project sportdorpen) wil de gemeente de initiatieven en voorstellen voor sportstimulering integraal afwegen. De gemeente zal een overzicht opstellen van de lopende initiatieven in de gemeente Oldambt, de kosten (en de looptijd) voor de gemeente, een korte beschrijving van het project en vooral de opbrengsten bij voorkeur in termen van structurele sportdeelname. Daarbij zullen we ook aandacht besteden aan de effecten van de inzet van combinatiefunctionarissen op basis van ervaringen in andere gemeenten.

5.4.4 Tarieven- en subsidiebeleid

In de gemeente Oldambt zijn tot dusverre de sportsubsidies en tarieven voor gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties nog niet geharmoniseerd. De tarieven van de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten zijn aangehouden, in afwachting van een harmonisatie. Een harmonisatie van de subsidies en tarieven is een uitgangspunt dat wettelijk wordt opgelegd (wet ARHI). Doorgaan op de oude voet is hoe dan ook geen optie en aanpassing van de tarieven is onontkoombaar.

Bijlage 1

Bijeenkomst sportverenigingen 14 september 2010

Verlag bijeenkomst sportverenigingen 14 september te Scheemda

Aanwezig:

24 sportverenigingen (zie presentielijst)

Berend Rubing:	voorzitter
Bard Boon:	wethouder sport gemeente Oldambt
Jochem Knol:	Grontmij
Mark Mulder:	Huis voor de Sport
Mariska Zwartsenberg:	Huis voor de Sport
Rob Panneman:	Huis voor de Sport
Alex van der Heide:	Beleidsadviseur Sport gemeente Oldambt

Opening van de avond:

Om 20.00 uur opent de voorzitter de avond met een welkomstwoord en geeft een toelichting op het thema van de avond 'Sportbeleid 2011 en verder'.

Tevens komt de start van het proces (waarvoor 3 bijeenkomsten zijn gehouden in de toen nog bestaande 3 gemeenten) en de rol van de 'discussienota sport in Oldambt (november 2009)' kort aan de orde. Na een korte voorstelronde van de aanwezige 'achter de tafel' geeft hij het woord aan Bard Boon.

Toelichting knelpunten door sportwethouder Bard Boon:

Uitgangspunt: "Hoe het sportvoorzieningsniveau op peil te houden bij een forse krimp van de budgetten".

Realiteit is dat er in de gemeente Oldambt +/- 130 verenigingen actief zijn en dat er vanuit de 'oude gemeenten' zeer verschillende tarieven bestaan voor de huur van sportaccommodaties. Daarnaast zijn er verenigingen in de ene voormalige gemeente volledig geprivatiseerd en een zelfde vereniging in een andere voormalige gemeente weer niet.

Ook zijn er aanmerkelijke verschillen in soorten en hoogtes van de verschillende sportsubsidies. Al met al een onwenselijke situatie die het noodzakelijk maakt voor de gemeente Oldambt deze verschillen tegen het licht te houden en te harmoniseren.

Een andere realiteit is dat er in de gemeente Oldambt +/- 3 miljoen begroot is voor het sportbeleid (optelsom van de 3 voormalige gemeenten) en dat er een opdracht ligt om te onderzoeken of het haalbaar is om 500.000,- op de sportbegroting te bezuinigen. Dat is ongeveer 20% van het budget voor sportvoorzieningen (waaronder zwembaden), activiteiten en subsidies..

Een mogelijk vraagstuk daarbij is: welke verenigingen functioneren goed en hebben bestaansrecht en welke verenigingen functioneren onvoldoende (hebben bijvoorbeeld erg weinig leden) en kunnen met grote moeite het hoofd boven water houden. Als er gekozen wordt voor het in standhouden van de 'gezonde' verenigingen hoe dan te handelen met de verenigingen die minder goed gaan.

De wethouder doet dan ook een oproep aan de aanwezigen om mee te denken en een rol te spelen bij de beantwoording van de vraag: "Hoe nu verder".

Hij wijst er vervolgens op dat het college de mening van de sportverenigingen belangrijk vindt en deze opvattingen mee wil nemen in het verdere besluitvormingsproces.

Vervolgens krijgt Jochem Knol (Grontmij) het woord. Hij geeft een korte toelichting op de quiz die op het programma staat. Hij verzoekt een ieder te gaan staan. Bij een foutief antwoord mag men gaan zitten. De laatste overgeblevene ontvangt een aardig aandenken.

De vragen (het juiste antwoord is onderstreept):

1. Wat is de snelst groeiende sport van Nederland?: golf of damesvoetbal.
2. Zijn er in Parijs meer of minder voetbalverenigingen dan 50?: meer of minder
3. Ligt het zwembadbezoek (De Hardenberg, De Ringberg en De Watertoren) in de gemeente Oldambt boven of onder het landelijke gemiddelde?: boven of onder
4. Gaat de voorkeur in de manier van sporten van senioren uit van teamsporten of meer uit naar solo- en duosporten?: teamsporten of solo- duosporten

5. Kost het onderhoud van een natuurgras voetbalveld de beheerder meer of minder dan € 3000,- per jaar?: meer (namelijk rond € 7000) of minder
6. In welke gemeente in de provincie Groningen zijn de tarieven voor de huur voor Sporthallen en Gymlokalen voor regelmatig verenigingsgebruik het hoogst?: Groningen of voormalige gemeente Winschoten
7. Hoeveel leden kent de kleinste sportbond van Nederland?: Wie het dichtst bij het goede aantal zit heeft gewonnen. 48 leden (Nederlandse Racquetball Associatie)

Na de 1^e vraag kan ongeveer de helft van de aanwezige weer plaats nemen. Vervolgens loopt het aantal juiste antwoorden steeds verder terug totdat na vraag 7 uiteindelijk 1 winnaar overblijft die een presentje krijgt aangeboden.

Na een koffiepauze worden de aanwezigen uitgenodigd mee te denken en op de stoel van de wethouder plaats te nemen om aan de hand van stellingen een mening te vormen. Uitgangspunt is dat het algemene beeld is dat er een bezuinigingsopdracht ligt die trouwens niet uniek is voor de gemeente Oldambt maar ook een landelijk beeld vertoont. Welke keuzes moeten er gemaakt worden: ineens fors bezuinigen of de kaasschaafmethode gebruiken.

De verschillende modellen (of scenario's) worden gepresenteerd en toegelicht.

Na groepjes gevormd te hebben worden de aanwezigen uitgenodigd aan de hand van de volgende stellingen mee te denken:

Stellingen:

1. Doorgaan op de oude voet.
Hierbij blijven de bestaande voorzieningen zoveel mogelijk in stand en wordt alleen een beperkte opknopbeurt doorgevoerd. (het wel of niet geprivatiseerd zijn van verenigingen speelt hierbij ook een rol)
2. Samenwerking tussen de verenigingen verbeteren.
Streven naar intensieve samenwerking, waardoor een beter gebruik van accommodaties kan plaatsvinden en de bestuurlijke vrijwilligers beter ingezet kunnen worden. Hoe gezamenlijk sterker te worden. (voor- en nadelen van wisselende trainings locaties spelen hierbij b.v. een rol)
3. Combineren van verenigingen en accommodaties:
Binnen de verschillende dorpen worden de verenigingen samengevoegd. Hierdoor ontstaan omni-verenigingen, die samen kunnen zorgen voor een gevarieerd aanbod en één voorziening gezamenlijk optimaal in stand kunnen houden. Deze vorm gaat verder dan alleen samenwerken. (bijvoorbeeld voetbal- korfbal- en dartclub op een locatie)
4. Centraliseren:
Binnen de gemeente wordt een beperkt aantal voorzieningen aangelegd en in stand gehouden waar sprake is van een groot aanbod. Het aantal verenigingen zal hierbij fors afnemen. Deze vorm gaat nog weer een stap verder en is financieel gezien aantrekkelijk.

Na nog een koffieronde gaan de werkgroepen van 21.10 tot 22.00 uur aan het werk en volgt vervolgens een terugkoppeling.

Terugkoppeling:

Groep 1.

- Deze groep stelt voor van iedere vereniging de financiële situatie te beoordelen en te bekijken welke vereniging wel en welke niet kan overleven bij stopzetting van de subsidie.
- Vervolgens per tak van sport (b.v. gymnastiek- zwem- volleybal- voetbalvereniging enz.) een bijeenkomst organiseren waarin een mogelijke samenwerking tussen de clubs onderling aan de orde komt. (b.v. alle zwemverenigingen naar 1 zwembad)

- Wanneer dit niet tot samenwerking leidt kan er gekozen worden voor een bijeenkomst voor alle verenigingen die op één specifieke locatie sporten (b.v. die gebruik maken van de Hardenberg) en te bekijken of er samenwerkingsvormen mogelijk zijn.
- Nadat de uitkomsten van de samenwerkingsvormen bekend zijn wordt vervolgens voorgesteld het subsidieplafond te berekenen/vast te stellen en dit naar behoefte uit te splitsen naar de verenigingen.
- Men is voorstander van het behouden van de bestaande ijsbanen in de verschillende dorpen.
- Voorts vraagt men zich af waarom er bij de senioren elftallen van de KNVB geen vorm van samenwerking gerealiseerd kan worden.

Groep 2.

- De voorkeur bij deze groep gaat uit naar stelling 3 (Combineren van verenigingen en accommodaties / binnen de dorpen de verenigingen samenvoegen). Daarbij zullen niet altijd accommodaties samengevoegd kunnen worden. Wel ziet men mogelijkheden om b.v. rond een voetbalveld combinaties van verschillende sporten te maken. Ook kan overwogen worden nieuwbouw te plegen waar optimaal gecombineerd kan worden. Wel zal er sprake moeten zijn van maatwerk aangezien het cultuurverschil in de dorpen groot is.
- Als nadeel ziet men de sportieve leegloop van een dorp wanneer er in een ander dorp gesport gaat worden op een combinatie-complex. Dit kan het bestaansrecht van een dorp aantasten. Daarnaast kunnen praktische zaken problemen gaan geven (b.v. wie is sleutelbewaarder, wie regelt de financiën).
- Stelling 1. (doorgaan op de oude voet) vindt men eigenlijk geen optie gezien de te verwachten bezuinigingen.
- Stelling 2. (samenwerking tussen de verenigingen verbeteren) biedt mogelijkheden én voordelen (b.v. delen van bestuurlijke kennis, gezamenlijk acties houden en sponsors benaderen) maar kan ook zorgen voor extra reistijd voor ouders die kinderen moeten halen en brengen bij locaties buiten het eigen dorp (hoge drempel).
- Stelling 4. (centraliseren) ziet deze groep niet zitten en is er unaniem op tegen. De kinderen moeten veel reizen van en naar de sportlocatie en de jeugdsport verdwijnt uit de dorpen.

Als uitgangspunt hanteert deze groep dat de jeugd moet kunnen blijven sporten. Bij voorkeur in het eigen dorp aangezien er al sprake is van leegloop van de dorpen en daarnaast de vergrijzing van de bevolking een feit is.

Groep 3.

- Deze groep heeft alle opties tegen het licht gehouden en komt tot de conclusie dat van iedere optie wel iets bruikbaar is. Voor hen is duidelijk dat niet alle voorzieningen in stand gehouden kunnen worden.
- Verenigingen met kleine leden aantallen zijn in hun ogen niet levensvatbaar. Daar staat tegenover dat een vereniging met een groot aantal leden dat wel is.
- Het zoeken naar combinaties is daarom haast onvermijdelijk.
- Het bieden van maatwerk vindt men van groot belang.

Groep 4.

Deze groep kiest voor een mix van alle 4 stellingen. Iedere stelling heeft zijn voor- en nadelen.

- Stelling 1. (doorgaan op oude voet) vindt men een korte termijn oplossing waardoor kleine verenigingen nog wel in leven gehouden worden. De problemen worden echter hiermee enkel vooruit geschoven en bieden op de lange termijn geen oplossing.
- Stelling 2. (samenwerking tussen de verenigingen verbeteren) heeft een lichte voorkeur. De activiteiten blijven in het dorp wat de leefbaarheid ten goede komt. Een combinatie tussen een voetbalclub en een ijsbaanvereniging biedt mogelijkheden ook t.a.v. gezamenlijk gebruik van de kantine. De inkoop kan gezamenlijk en de kosten kunnen worden gedeeld.
Bij sporthallen en gymzalen ziet men geen financiële voordelen omdat men van mening is dat die al optimaal roostertechisch bezet zijn.
Het samenvoegen van clubs kan nog wel problemen geven omdat het ambitie niveau kan verschillen.

- Stelling 3. (combineren van verenigingen en accommodaties / binnen de dorpen de verenigingen samenvoegen) biedt voordelen op het bestuurlijke vlak (levert geen bezuiniging op), het onderhoud kan efficiënter uitgevoerd worden en de kosten kunnen gedeeld worden. Als nadeel ziet men dat de leden meer zullen moeten reizen en dat er daardoor ledenverlies kan optreden. Maar ook dat door het intensievere gebruik van de accommodatie weer meer kosten gemaakt moeten worden voor onderhoud. Voorts is men van mening dat:
 - dorpen goed samen kunnen gaan met buurdorpen maar dat een samenwerking tussen een dorp en Winschoten niet wenselijk is.
 - dat de levensvatbaarheid van een vereniging qua ledenaantal een reële vraag is. (maar waar de grens trekken ?)
 - wanneer verenigingen kiezen voor een verregaande samenwerking of een fusie dat deze worden beloond met een stimulerings subsidie. Andere subsidies kunnen dan worden afgeschaft.
- Stelling 4 (centralisatie) lijkt mooi maar zal kostbaar in uitvoering zijn.

Wethouder Bard Boon benadrukt bij dit laatste punt dat centraliseren zeker ook een serieuze mogelijkheid is. Door nu te zaaien kan er later geoogst worden.

Of: nu investeren en op termijn besparingen realiseren.

Groep 5.

- Stelling 1. (doorgaan op oude voet) ziet men als minst slechte scenario. Nadeel is wel dat door een gebrek aan vrijwilligers problemen kunnen ontstaan.
- Stelling 2. (samenwerking tussen de verenigingen verbeteren) vindt men ook een aantrekkelijk scenario waarbij samenwerking de voorkeur krijgt boven fuseren. Bij een fusie verliest men immers de eigen identiteit. Men ziet wel problemen in de grote cultuurverschillen die er zijn. Met name de haat-liefde verhouding in de voetbal wereld zit diep.
- Stelling 3. (combineren van verenigingen en accommodaties / binnen de dorpen de verenigingen samenvoegen) ziet men bij sporthallen en gymzalen geen financiële winst omdat men van mening is dat die al in veel gevallen optimaal roostertechisch zijn bezet. Het combineren van accommodaties is wel optimaal mogelijk wanneer er gebruik gemaakt kan worden van een nieuw te bouwen voorziening waar meerdere verenigingen gebruik van kunnen maken (maatwerk).
- Stelling 4 (centralisatie) wijst men voor de kleine dorpen af.

In het algemeen is men van mening dat verenigingen die een grote mate van samenwerkingsbereidheid tonen beloond dienen te worden met een stimulerings subsidie.

Groep 6.

- Stelling 1. (doorgaan op oude voet) ziet een meerderheid van de groep als geen optie. De grote verenigingen overleven, de armlastige krijgen het nog moeilijker.
- Stelling 2. (samenwerking tussen de verenigingen verbeteren) heeft het voordeel dat verenigingen ongewijzigd kunnen blijven bestaan als zelfstandige vereniging. De accommodatie(s) worden daarnaast efficiënter gebruikt en kennis kan uitgewisseld worden. Het nadeel is echter dat er meer gereisd moet worden (b.v. bij jeugdvoetbal) en dat kleine clubs t.z.t. op zullen gaan in grote verenigingen. Een groot financieel voordeel ziet men niet bij deze optie.
- Stelling 3. (combineren van verenigingen en accommodaties / binnen de dorpen de verenigingen samenvoegen) zou binnen kleine kernen goed kunnen werken. De accommodaties kunnen daardoor ook efficiënt gebruikt worden. Als nadeel wordt het delen van de kantine inkomsten gezien. Combineren is ook niet mogelijk wanneer er geen geschikte (of een slechte) accommodatie aanwezig is. De gemeente zou in die gevallen moeten investeren in het aanpassen van accommodaties om combinaties mogelijk te maken.
- Stelling 4 (centralisatie) ziet men als mogelijkheid in de grotere kernen waarbij gestreeft wordt naar het behoud van identiteit (voorbeeld Kardingse: meer verenigingen op een complex). Bij centralisatie echter de dorpen ontzien i.v.m. de af te leggen kilometers.

In het algemeen is men van mening dat:

- verschillende opties te weinig bieden voor de kleinere kernen
- een keuze afhankelijk is van wat passend is in dat specifieke gebied
- de voorkeur gaat dan ook uit naar een combinatie van stelling 2 en 3.
- bij samenwerking tussen verenigingen (of b.v. scholen) is men voorstander van een financiële tegemoetkoming / bonus voor deze verenigingen.

Als afsluiting van de avond dankt wethouder Bard Boon alle aanwezigen hartelijk voor hun inzet en daagt een ieder uit verder na te denken over vormen van mogelijke samenwerking en deze te mailen aan de beleidsadviseur sport Alex van der Heide. (alex.vanderheide@gemeente-oldambt.nl)

Het verslag dat van deze avond gemaakt zal worden wordt opgenomen in de uiteindelijke sportnota die iedere sportvereniging in ieder geval per post zal ontvangen.

Afhankelijk van het verdere proces zal nog onderzocht worden of er een extra avond wordt georganiseerd voor alle verenigingen. Hiervan zullen de aanwezigen op de hoogte worden gehouden.

Om 22.15 uur wenst hij een ieder wel thuis en sluit de avond af.